

Regelbunden tillsyn i Majåkerskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–3

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Lidköpings kommun och besökt Majåkerskolan den 19 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Majåkerskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Majåkerskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Majåkerskolan

Majåkerskolan	Antal elever
Förskoleklass	27
Grundskola	79

Källa: Lidköpings kommun

2 (11)

Majåkerskolan är belägen i villaområdet Majåker, cirka 4 km söder om Lidköpings centrum. Personalen är organiserad i två arbetslag, ett för förskoleklassen och årskurs 1 och ett för årskurserna 2 och 3. Undervisningen i klasserna bedrivs av två lärare med för varandra kompletterande behörighet. Skolan har ingen elev som har modersmålsundervisning eller svenska som andraspråk.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Då skolan omfattar årskurserna 1–3 har eleverna inte genomfört några nationella ämnesprov. Vid tiden för tillsynen finns inte heller nationella mål att uppnå förrän vid slutet av det femte skolåret. Av intervju med lärare framgår att lärarna saknar återkoppling från Lidåkerskolan och Fredriksdalskolan i fråga om elevernas måluppfyllelse i årskurs 5 och årskurs 9. Skolan har heller ingen sammanställning av elevernas kunskapsutveckling varför en bedömning av denna inte låter sig göras.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarna fortlöpande följer upp elevernas kunskapsutveckling i de flesta ämnen men kunskapsutvecklingen dokumenteras endast i ämnena svenska, engelska och matematik.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste säkerställa att elevernas kunskapsutveckling fortlöpande följs upp i samtliga ämnen.

4 (11)

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framtidsytande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att skolan betraktar arbetet med individuella utvecklingsplaner som ett prioriterat område att utveckla under innevarande läsår. Rektorn och lärarna menar att skolan måste arbeta med att koppla de individuella utvecklingsplanerna till målen i kursplanerna. Inspektörerna har inför inspektionen inte delgivits några exempel på IUP varför en bedömning av dessas kvalitet inte kan göras.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste tillse att individuella utvecklingsplaner som lever upp till författningarnas krav upprättas för samtliga elever.

I detta sammanhang vill Skolinspektionen också lyfta fram att från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap. 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framtidsytande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen vilka reviderats under hösten 2008.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Ej relevant	Ej relevant

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter kan eleverna enligt läroplanen utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar.

Enligt skolans kvalitetsredovisning tränas eleverna i att ta ansvar bland annat genom att de får ta med sig läxor hem, ta hand om sina tillhörigheter och ta med information hem. Skolan uppmuntrar eleverna också att själva packa sin väska med regnkläder, idrottskläder eller badkläder när sådana behövs. Barnen tränas också till ansvarstagande genom att de uppmuntras att själva ta fram och ställa undan material. Enligt kvalitetsredovisningen är barnen också med i olika ansvarsgrupper såsom kompostgrupp, tamburmajör, fixare eller kompisstödare. Elevernas möjlighet till inflytande över utbildningen i Majåkersskolan varierar

6 (11)

mellan och inom arbetslagen. Lärarna ger exempel på tillfällen där eleverna varit med och planerat upplägget av ett visst arbetsområde men elever och lärare berättar att det är lärarna som huvudsakligen planerar innehållet i undervisningen samt hur arbetet ska genomföras. Eleverna berättar att de ibland kan få välja vad de ska göra utifrån en lista som läraren skrivit på tavlan. Vid de lektioner inspektörerna besöker ser de få exempel på att eleverna varit med och planerat upplägget av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att elevernas inflytande över sitt lärande måste utvecklas.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Inspektionen visar att det inte i någon egentlig mening förekommer samverkan mellan förskoleklassen och skolan i syfte att möta varje barns individuella förutsättningar och behov. Vid intervjun med lärarna framkommer också att dessa är angelägna att finna former för samverkan mellan förskoleklass och skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör utveckla samverkan mellan förskoleklassen och skolan i syfte att möta varje barns individuella förutsättningar och behov och därmed också stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer ska enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över. En sådan likabehandlingsplan ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid tiden för tillsynen har Majåkersskolan en likabehandlingsplan vilken emellertid inte i alla delar lever upp till de krav som ställs på en sådan plan. Planen saknar en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Planen har heller inget främjandeperspektiv och det framgår inte av planen vilka insatser skolan planerar att genomföra under det kommande verksamhetsåret. Dokumentet är slutligen daterat till 2007 men det anges inte hur eller när uppföljning av planen ska ske.

Skolinspektionen bedömer att skolans en likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

Sedan inspektionsbesöket gjordes i skolan har lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphört att gälla. Lagen upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567).

Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Barns och elevers medverkan vid upprättandet m.m. av nämnda planer regleras i förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (11)

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Enligt förordningen om kvalitetsredovisningen ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisningen ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

Majåkerskolans kvalitetsredovisning utgår från en mall som alla skolor i kommunen använder. Kommunen använder sig av så kallade styrkort vilka styr de olika verksamheternas kvalitetsarbete. Skolans mål, eller strategier som de kallas i redovisningen, är vagt formulerade och därför svåra att mäta. Resultatet benämns med en siffra som man inte närmare förklarar värdet av. Skolans måluppfyllelse redovisas under rubrikerna normer och värden, kunskaper samt elevens ansvar och inflytande. Skolan bedömer sin måluppfyllnad inom de olika bedömningsområdena som god. Hur man kommit fram till detta resultat redovisas inte. Kvalitetsredovisningen kan därför inte sägas vara det medel som redovisar måluppfyllelsen. I den verksamhetsbedömning som delgivits inspektörerna anges att elever, deras vårdnadshavare och skolans övriga personal endast har medverkat vid utarbetningen av kvalitetsredovisningen i mindre grad.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte lever upp till författningarnas krav.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-05-07 Göteborg

Sven-Olof Lundin

Eva Wallentin